

RINGERIKE
KOMMUNE

Strategi- og utviklingsavdelingen

BYUTVIKLINGSSTRATEGI for Hønefoss 2018-2040

HØNEFOSS MOT 2040

Det skal være godt å bo og leve i Hønefoss. I byutviklingsstrategien tegnes hovedprinsippene som skal lede til et attraktivt byområde som alle i Ringerike kommune kan være stolte av. Den skal sikre bevaring og respekt for byens historie og vise veier til utviklingsmuligheter og potensialet for forandring.

Byutviklingsstrategien skal være retningsgivende for kommende planer og innsats i Hønefoss. Den inneholder ambisiøse forslag og overordnede føringer for byen i et langsiktig perspektiv.

Byen vår er attraktiv å bo i fordi vi har kort vei til alt i sentrum. Gjennom prinsipper om 10-minuttersbyen skal alle oppleve nærhet til daglige gjøremål, som skole, barnehage, kollektivtransport, nærbutikker, handel, service, rekreasjon, lek- og aktivitetsområder. Korte avstander og god tilrettelegging for å gå og sykle i sentrum skal inspirere til en aktiv hverdag. Samtidig skal vi tilrettelegge for god tilgang til byen også for innbyggere fra byens omland. Det er samspillet mellom Hønefoss og omlandet som styrker regionens vekstkraft. Gode forbindelser og opplevelsrike omgivelser skal – sammen med en tilgjengelig by – sørge for at folk får en god hverdag og tid til en prat i Hønefoss' gater.

Byutviklingsstrategien er utviklet i fellesskap med innbyggerne og i samspill mellom ulike interesser. Den skal gi en stødig retning for utviklingen av byen og sikre at det ikke blir langt mellom ord og handling. Byutviklingsstrategien skal ikke stå alene, men kobles til andre langsiktige innsatser fra både offentlige og private aktører.

Hønefoss vil oppleve store endringer når vi blir en stasjon på Ringeriksbanen og nye E16 er ferdigstilt. Vi får styrket byens rolle som knutepunkt både når det gjelder arbeidsplasser, boliger, handel, rekreasjon, kultur, opplevelser og reiser til og fra regionen. Byutviklingsstrategien viser hvordan byen kan rigges for vekst, og samtidig bevare hverdagsmagien i regionens hovedstad.

Kjell B. Hansen
Ordfører

INNHOLDSFORTEGNELSE

	Hønefoss mot 2040	1
1.	Hønefoss i endring	3
2.	Mål og strategier mot 2040	4
2.1	Mål 1: den trygge og gode byen for alle	5
2.2	Mål 2: regionens kollektivknutepunkt	7
2.3	Mål 3: en mer tilgjengelig by	9
2.4	Mål 4: en blågrønn by	11
3.	Prinsipper for involvering og samarbeid	14
	Vedlegg 1 Hvordan lagde vi byutviklingsstrategien?	15

Foto forside: Tanken Bak

«Hønefoss er en småby med småbypreg, men som har de aller fleste kvaliteter.»

1. HØNEFOSS I ENDRING

I årene som kommer er det en forventning om at Hønefoss og Ringeriksregionen skal vokse både i antall innbyggere og i arbeidsplasser. Når Ringeriksbanen er ferdigstilt, vil Hønefoss få et togtilbud som vil gi ca. 30 minutters reisetid til Oslo. Ny E16 vil også styrke tilgjengeligheten til regionen. Politikerne har bestemt at vi skal legge til rette for opptil 10.000 nye innbyggere i Ringerike frem mot 2030. Dette vil forandre byen vår, og med byutviklingsstrategien tar Ringerikssamfunnet selv regien for fremtidig vekst og utvikling. Vi må sørge for at dette skjer slik at «sjela til Hønefoss» bevares.

Sammen skal vi skape

- **DEN TRYGGE OG GODE BYEN FOR ALLE**
- **REGIONENS KOLLEKTIVKNUTEPUNKT**
- **EN MER TILGJENGELIG BY**
- **EN BLÅGRØNN BY**

i Hønefoss

Foto: Ringerike kommune

I tråd med byplanen skal Hønefoss utvikles «som et attraktivt, kompakt og bærekraftig regionsenter, med en tydelig identitet og et bredt utvalg av funksjoner». Byutviklingsstrategien er et av flere virkemidler som skal sørge for at byen blir arena for et aktivt og inkluderende samfunnsliv.

Foto: Getty Images

2. MÅL OG STRATEGIER MOT 2040

Byutviklingsstrategien for Hønefoss er en overordnet strategi som skal peke ut retningen for Hønefoss i årene frem mot 2040. Strategien skal gjøre fremtidig byutvikling forutsigbart for alle.

Politikerne i Ringerike kommune vedtok i 2018 at alle nye planer for Hønefoss skal ha disse tre overordnede mål for byutviklingen:

1. Utvikle en attraktiv, levende, miljøvennlig og kompakt by, der mennesker trives
2. Skape en fremtidsrettet by som bidrar til å redusere klimagassutslipp
3. Vekst i persontransport skal tas av kollektiv, sykkel og gange

Fire målsettinger og temaer er gitt som føringer for arbeidet med byplanen:

- **Kollektivknutepunktet i Hønefoss** – lokalisering av blant annet bussterminal, drosjesentral, sykkelparkering – og tilknytning til jernbanestasjonen
- **Byutvikling og fortetting** – styrke sentrum gjennom fortetting av boliger og arbeidsplasser
- **Mobilitet** – snu utviklingen og tilrettelegge for gange og sykkel
- **Offentlige rom, parker og blågrønne strukturer** – knytte sammen eksisterende, og sikre nye når byen fortettes.

2.1 Mål 1: DEN TRYGGE OG GODE BYEN FOR ALLE

Sammen skal vi gjøre Hønefoss mer levende og attraktiv gjennom å skape den gode byen for alle. Alle hverdagsaktivitetene skal nås innenfor gang- og sykkelavstand for alle i sentrum.

Politikerne har vedtatt at byplanen skal fremme «**Byutvikling og fortetting** – styrke sentrum gjennom fortetting med boliger og arbeidsplasser».

Hvor skal vi være i 2040?

- Hønefoss har alle funksjoner innbyggerne trenger innenfor gang- og sykkelavstand i sentrum, det vil si bolig, jobb, skole, barnehage og handel.
- Sentrumskjernen er tyngdepunktet for handel, servering, uteliv og for kulturlivet i kommunen.
- I tillegg til bykjernen har Hønefoss nærsentre; Hønefoss nord, Hønefoss sør, Heradsbygda og Haugsbygd.
- Hønefoss har fortettet i bykjernen og ut langs kollektivaksene.
- Byen har en variert bygnings- og boligmasse som sikrer gode boliger tilrettelagt for alle.
- Byen har bygd videre på kvartalsstrukturen, henvender seg til alle, og har et aktivt gateliv og uformelle møteplasser.
- Byens historie er sikret gjennom god arkitektur og nytenkning, samtidig som moderne og fremtidsrettet arkitektur er integrert. Det er fargevalg fra Ringerikes palett og tre er et gjennomgående materiale i byen.

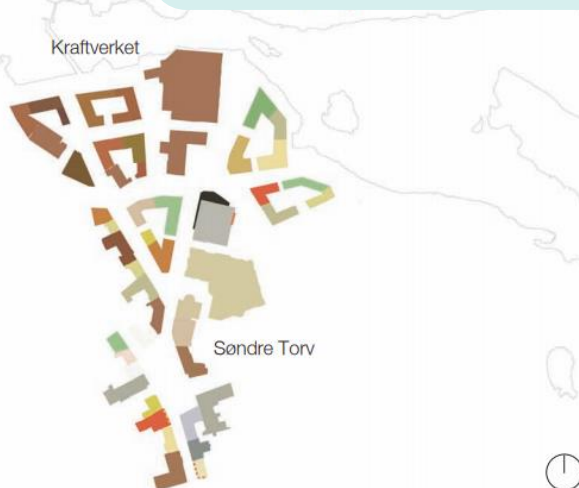

Foto: Ringerike kommune

Dette gjør vi

- tilrettelegger for at 70 prosent av befolkningsveksten skal komme i Hønefoss. For øvrig skal det prioriteres fortetting langs kollektivakser og knutepunkt i nærsentre.
- kommunen er en aktiv grunneier og strategisk eiendomsaktør, som bruker egen eiendom til bærekraftig byutvikling
- sikrer at bygg og uteområder tilrettelegges for flere funksjoner
- avsetter nok areal til fremtidig næring
- planlegger for kommersielle soner for handel
- sikrer fleksible førsteetasjer som kan konverteres til næringsvirksomhet utenfor kommersiell sone
- trekker kontorarbeidsplasser til sentrum
- setter av nok areal til kultur og aktivitet
- tilrettelegger for virksomhet som skaper liv i byrommet i definerte soner i sentrum
- sikrer at det bygges ulike boligtyper
- sikrer god overvannshåndtering
- sørger for at avgrensede områder/strekninger utvikles i sammenheng

for å nå målene våre

«For meg som tilflytter: Hønefoss-kulturen var mer jovial og nære og mer empatisk enn Oslo.»

«Hvis det har vært hektisk på jobb, sitter jeg på brygga og kobler av. Det er rekreasjon i Ringerike.»

«Kulturlivet er unikt – så mange kvaliteter på mange områder. Vi har mye å være stolt av.»

2.2 Mål 2: REGIONENS KOLLEKTIVKNUTEPUNKT

Hønefoss er en gammel stasjonsby og et viktig handelsknutepunkt i regionen. Vår rolle som regionhovedstad vil få fornyet kraft med Ringeriksbanen og ny E16. Stasjonen blir viktig for byutviklingen i Hønefoss.

Politikerne har vedtatt at byplanen skal fremme

«**Kollektivknutepunkt i Hønefoss** – lokalisering av blant annet bussterminal, drosjesentral, sykkelparkering – og tilknytning til jernbanestasjonen».

Hvor skal vi være i 2040?

- I Hønefoss er jernbanestasjonen det sentrale kollektivknutepunktet for sømløse reiser til, fra og gjennom regionen.
- Jernbanestasjonen er en ny port inn til Hønefoss med et attraktivt stasjonstorg.
- Stasjonsområdet har god tilknytning til sentrum, både gjennom transport og attraktive gå- og sykkelvennlige akser.
- Det er tilrettelagt for pendling til og fra stasjonen, med gode sykkelstativer, bysykkelordning, matebusser til sentrum, samt drosjer. Det er god kapasitet for pendlerparkering i nærheten av jernbanestasjon.
- Stasjonen er godt rigget for fremtidige transportformer og alternative energikilder.

«Vi bor i en naturperle. Naturskjønne omgivelser.. det er ikke noe som er vakrere enn Ringerike.»

Dette gjør vi

- sikrer kvalitet på stasjonsområdet
- binder jernbanestasjonen sammen med sentrum
- tilrettelegger for matebusser til og fra stasjonen
- sikrer pendlerparkering for regionen
- prioriterer å utvikle gode traseer for gange- og sykkel til stasjonen
- legger til rette for trygge og attraktive parkeringsmuligheter for sykkel
- legger til rette for utleie av bysykler ved stasjonen

for å nå målene våre

«Vi har mye fornybar energi. Hvis man skal klare FNs bærekraftsmål – vi har en global oppgave – så sitter vi på store ledige arealer og enorme kraftoverskudd.»

Foto: Ringerike kommune

2.3 Mål 3: EN MER TILGJENGELIG BY

For å lykkes med en tilgjengelig by, skal det bli enda mer attraktivt, trygt og enkelt å gå, sykle og reise kollektivt i fremtiden. Sentrum skal ha god tilgjengelighet med bil og parkering samtidig som sentrum er beskyttet mot gjennomgangstrafikk og annen unødig biltrafikk. Sammen skal vi skape en enklere og tryggere reisehverdag.

Politikerne har vedtatt at byplanen skal fremme «**Mobilitet** – snu utviklingen og tilrettelegge for gange og sykkel».

Hvor skal vi være i 2040?

- Hønefoss er en attraktiv by for gående og syklende. Det er sammenhengende gang- og sykkelnett gjennom byen og langs aksene Haugsbygd–Heradsbygda.
- Det er trygt å gå og sykle i byen og i sentrum er hastigheten tilpasset gående. Det er lett å gå og sykle hele året og det er tilrettelagt for å ta en pause og få opplevelser underveis.
- Det er utarbeidet en rekke snarveier med gang- og sykkelvei over elvene, som knytter de ulike delene av byen sammen.
- Flere velger sykkel som sitt prioriterte fremkomstmiddel og mange biler parkeres utenfor eller kjører utenom sentrum.
- Hønefoss har et attraktivt og konkurransedyktig kollektivsystem
- Det er enkelt å komme seg nær byen med bil og det er tilrettelagt for sentrumsnær parkering for overgang til gange, sykkel og kollektivt.

«Jeg tror vi kan bli en god småby hvis vi får vekk trafikken. Da kan vi best ta vare på det som jeg ser som idyll ved byen.»

Dette gjør vi

- prioriterer helårs sykkel- og gangtransport
- utvikler et sammenhengende sykkelveinett
- reduserer hastigheten i sentrum
- ferdigstiller omkjøringsveien Nymoen-Eggemoen
- tilrettelegger sentrumsnære parkeringsplasser for overgang til gange, sykkel og kollektivt
- etablerer trygg sykkelparkering på viktige steder i byen
- legger til rette for utleie av bysykler i sentrum
- tilrettelegger for hvileplasser og opplevelser langs gang- og sykkelveier
- muliggjør pålitelige og hyppige bussavganger
- sikrer god korrespondanse mellom ulike transportformer
- tilrettelegger for lademuligheter og annen infrastruktur for utslippsfrie kjøretøy
- åpner for nye transportteknologier

for å nå målene våre

«Hønefoss ligger geografisk godt plassert med et flott omland med mange kvaliteter. Byen har gjennom elva og rimelig flat topografi naturlige forutsetninger for å bli et sjarmerende og flott sted, med fossen og kort vei til mange andre områder og arealer, som gir stor velferd og glede for folk som bor i byen.»

«Jeg ønsker at byen skal få en form og funksjon som gjør at vi som enten bor i byen eller bruker byen, har et bedre sted å bo, jobbe og leve og drive næringsvirksomhet.»

2.4 Mål 4: EN BLÅGRØNN BY

Hønefoss skal være en by med grønne byrom, og ha turmuligheter for alle i gangavstand fra sentrum. Byens grønne lunger, elva og fossen skal ha en sammenhengende struktur til glede for innbyggere og besøkende.

Politikerne har vedtatt at byplanen skal fremme «**Offentlige rom, parker og blågrønne strukturer** – knytte sammen eksisterende, og sikre nye når byen fortettes.»

Hvor skal vi være i 2040?

- Hønefoss er en by hvor Søndre Torg er byens grønne hjerte og fossen er byens kraftsenter. De blågrønne strukturene er trukket inn i byen – parker, elva og fossen er synlige og tilgjengelige fra alle deler av byen og lokalsamfunnene rundt. Fra nord til sør er det etablert en boulevard; en bygate med god plass også til grønt, gående og syklende.
- I byen finner vi naturen og historiske kvaliteter godt synlig. Hønefoss er elvebyen hvor vannet er synlig i bybildet – gjennom aktiv bruk av elvene, fontener og statuer i byen.
- Alle opplever et trygt bysentrum for hverdagsaktiviteter, rekreasjon og trening.
- Sammenhengene i byen er styrket og det er skapt et nettverk av allment tilgjengelige byrom. Gjennom siktakser og gå-akser er det høy kvalitet i det offentlige byrommet. Det er tilrettelagt for spaserturer, sykling, lek og andre former for aktiviteter i sentrum, sentrumsnære grønne områder og elvelangs.

«Man kommer ikke bort fra elva og fossen når man snakker om Hønefoss. Det er en helt spesiell typografi - unikt potensiale som elveby. Det er lengre strandlinje i Hønefoss enn i noen annen norsk by.»

Dette gjør vi

- tydelige prioriteringer av å bevare og etablere blågrønne områder i og nær sentrum og elvelangs
- prioriterer å skape sammenhenger mellom de blå og grønne områdene vi har og slik invitere til økt bruk og tilgjengelighet
- prioriterer den menneskelige aktiviteten
- sørger for at kvalitet og estetikk står sentralt
- etablerer parkering under bakken og i utkanten av sentrum
- tilrettelegger for tilstrekkelig antall ikke-kommersielle byrom

for å nå målene våre

«I fremtidens Hønefoss er indre byrom bilfritt. Det er møteplasser hvor du har alle aldersgrupper, barn, ungdom, voksne og pensjonister. I byrommet er det møteplasser. Det er mylderet jeg ser for meg.»

I Hønefoss gjør vi det, slik Ibsen sa, «fullt og helt, og ikke stykkevis og delt»

«Vi har en by med mange ting som vi kan være stolte av. Bygningsmasse i bykjernen som er veldig spesiell og som definitivt må tas vare på.»

Foto: Ringerike kommune

Foto: Ringerike kommune

Foto: Ringerike kommune

Foto: Ringerike kommune

DETTE ER VI STOLTE AV PÅ HØNEFOSS

Hønefoss har mye som vi er glad i og stolte av. Dette skal vi bevare og styrke i utviklingen av byen vår. Dette kan gå igjen i bygg og uteområder, stedsnavn og aktiviteter.

Hønefoss har:

- fossen og elva
- en sterk industritradisjon
- et levende og mangfoldig kulturliv
- et historisk by- og handelssentrum
- verneverdige bygningsmiljøer

«Det å bruke tre i byutviklingen, har et enormt potensial.»

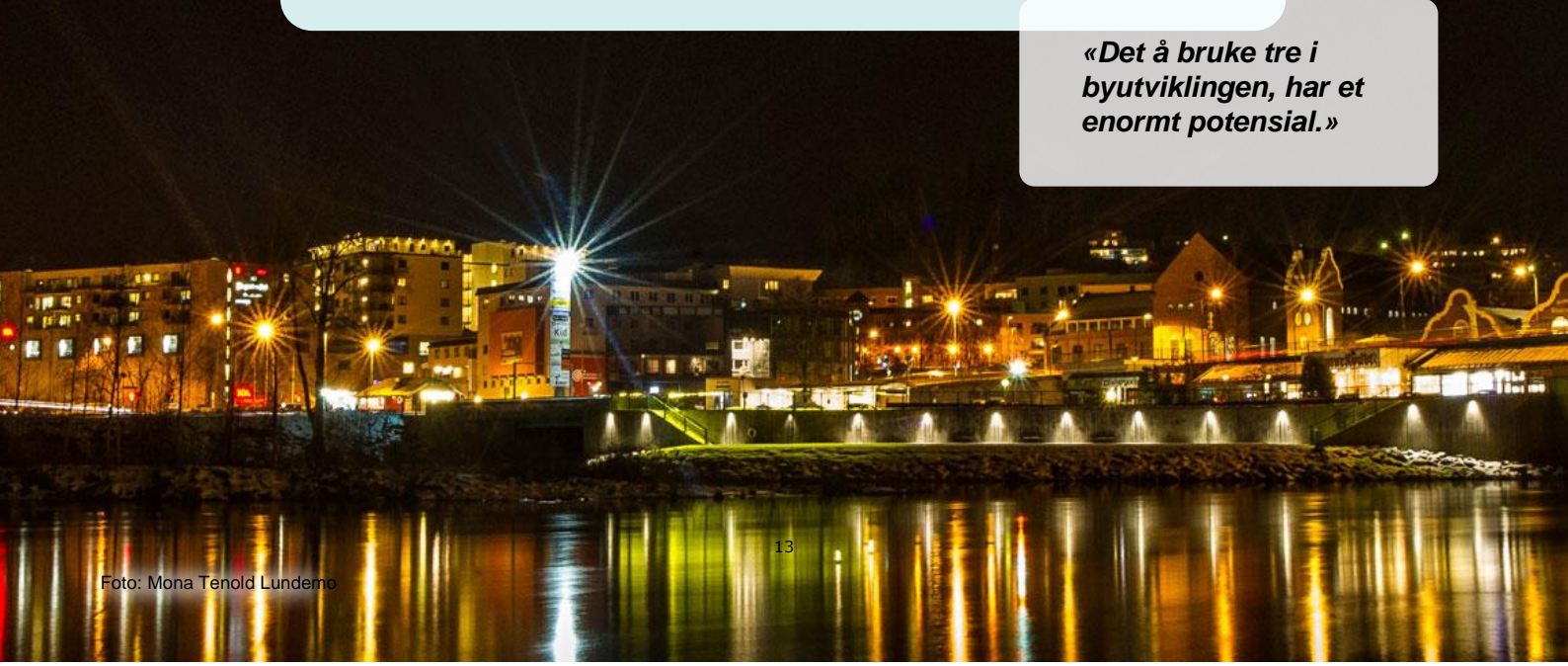

Foto: Mona Tenold Lundemo

3. PRINSIPPER FOR INVOLVERING OG SAMARBEID

For å sørge for god byutvikling er det viktig at alle involverte parter samarbeider på en god måte. Byutviklingsstrategien viser felles mål for samarbeidet, mens prinsippene viser hva som må til for å få til et godt samarbeid. Prinsippene er utarbeidet på tvers av ståsteder og tilhørighet og gjelder for alle involverte.

SAMARBEIDSPLAKAT

- Samarbeidet skal baseres på tillit. Involverte parter må handle med åpenhet og etterrettelighet.
- Det skal være respekt mellom partene. Det er lov å være uenig, samtidig skal de involverte respektere beslutninger som fattes.
- Når vi møtes praktiserer vi «to ører og én munn»-prinsippet. Vi lytter med den hensikt å prøve å forstå den andre.
- Vi fokuserer på løsninger, ikke utfordringer.
- Vi kan finne noen felles absolutter – noe de fleste er enige om, men ellers handler det om å gi og ta.
- God informasjon og kommunikasjon gir forutsigbare prosesser. Vi følger opp beslutninger med konkret handling og tydelige tidsplaner.
- God forståelse for roller og ansvarsforhold – er du i tvil, så spør.

«Vi er et sentralt sted, men vi er likevel vårt lille samfunn der mange kjenner hverandre. Vi er lojale og stiller opp på det som er lokalt.»

VEDLEGG 1 HVORDAN LAGDE VI BYUTVIKLINGSSTRATEGIEN?

Byutviklingsstrategien er utviklet i tett samarbeid mellom planavdelingen i Ringerike kommune og Rambøll, i perioden fra mai til oktober 2018.

I oppstartsfasen av arbeidet med byplanen, var politikerne opptatt av at arbeidet måtte tuftes på en bred medvirkningsprosess. For å få fram flest mulige ideer, har det vært gjennomført intervjuer med en rekke aktører. Sitatene som er gjengitt i dette dokumentet er fra disse intervjuene. Vi har også hatt flere åpne planverksteder for alle med interesse for sentrumsutviklingen. Politikerne har i tillegg hatt egne planverksteder.

Proessen og sentrale metoder som danner grunnlaget for strategien er beskrevet i et eget dokument, «Prosess og medvirkning», som ligger vedlagt byutviklingsstrategien for Hønefoss.

Barn og unge har hatt sitte eget medvirkningsopplegg. Resultatene er oppsummert i en egen rapport.

RINGERIKE
KOMMUNE

www.ringerike.kommune.no

RINGERIKE
nærmest det meste